

111 年全國語文競賽原住民族語朗讀 【知本卑南語】 高中學生組 編號 4 號

dawa

na dawa mu, kemay awatr ziya nintaw tinumaderu mekan na Yuancumin, tu trangkaraw demuru, tu zanuwanumaw, tu puwalruway, tu tuwakutrayaw zi tu trapayaw, nu ta kudakudayaw demuru mu, salaw lringulr atu liwlran zi salaw imaran. salaw miēyo, ulra tu vitamining B, E, ulra ziya na kemazu na paka'iyana kana ta zazek na eman ziya, kamawan kana nasuk na pakaarekez kananta ukaukak, na tinar na puwapuwa kanan ta dara'. aziyu ziya inta na Yuancumin mu, nu mialrak na vavayan, iniyan ta za 'inava za pakaarekez kanatu zazek, maw na ta ringringngaw na dawa tremapa zi ta patrinapanaw zi demuru ta kana trinapa, ta puwayay za trunga zi ta puwayay za ateri zi ta pakanay na mialrak na vavayan zi ta pasiyaway kana ta vinaaw na vuyu. na trinapa mu, maw na pakaarekez kana tu zazek, tu ukaukak, zi maw na puaisi kantu susu. kemia tu 'inavayan kana ta zazek izu na trinapa na dawa.

na dawa mu kakilengan tu veras, madulu nu demuru ta, 'imaran zi aruwa ta sawariyan mepetr. maw na nu kasavelawn mu, 'inava nu temuhus ta za dawa zi ta apetraw, mazu nu kema tay mu, na dawa nu mepetr ta mu, say nu makatelun 'amiyan mu, 'azi muraranak. na dawa mu, 'azi makaud

kana 'ameninan, aruwa temuhus kana trangkangkar na 'azi maruwa ta puzanum na 'uma.

harem na dawa mu, pinuwayar kanazu na kudumu, na emi, melri na pinakapazangal na akan, maw mu sazu natu marekamelrimelri na dawa, ulra na puur zi ulra na lriketran, ulra na kapuuran, ulra na malulu', ulra na vulretri', ulra na rema'at, ulra na 'uze'uzem, ulra na mingulringulran.

na dawa mu nintaw pinalalisiyan na Yuancumin, nintaw iyavaawan, nintaw kakuwayanan kinawatranan. na dawa mu, 'azi maw maw aekanen, maw na inta na trau salrangan kana inudawayan i kidare'an. na Yuancumin ziya tu kapalisiyan mu, kurelrang kana dawa. na dawa mu, maw na kurepukazalram za kinapakazangal na isasalem, na palisiyan ziya mu miturus kana dawa, say na mengayaw mu awa ki'uluwa zatu lralrang na dawa kema. ai, 'azi ta lra kiya'ulu zi mukuwa ta temarepalisiyana i tralun, kamawan ta za mukuwan ta ki'uluwa.

na palalisiyan kemay kana temuhusan kana dawa, nu remavi, nu temuhus, nu lrematud, mare'ani zi palru demila', pusavak i suru. natu ikaa'izang na dawa mu, ninta inayupan za ta kinasa'amiyannan . kiyarakaz ta menadanadam temuhus kana dawa, inia mu, ulra tu pauwayanan.

小米文化

小米為原住民族之主要糧食，用於炊飯、煮粥、製飴及釀酒等。

小米因米粒較稻小，容易烹煮，具特殊的風味，且有耐貯藏的特性，值得在面臨糧荒時大力栽培、儲存，小米可以存放三十年而不變質。小米很耐旱，可以在水利不便的地區栽種。

小米雖屬於雜糧作物，但是種類較多，包括粳性小米、糯性小米、黃小米、白小米、綠小米、黑小米及香小米等。我們要烹煮必須選好對品種來烹煮，才不會鬧笑話。

小米同時代表人跟自然之間的關係。各原住民族的歲時祭儀以小米的活動為主，小米象徵神聖的農作物，所有的農耕禮儀及祭典都和小米有關；男子的狩獵祭是為了找小米種子的同伴，也就是敵人的人頭而出草。傳統的農耕祭儀從開墾播種、除草、收割、穀神嚐新到入倉。小米生長週期就是原住民的曆法。